

Samenwerking tussen vmbo en mbo op één locatie

DENK BUITEN BESTAANDE KADERS EN ZOEK ELKAAR OP!

Op het Zuid-Hollandse eiland Goeree-Overflakkee is Leerlab Middelharnis net van start gegaan. De Beroepscampus, waar verschillende vmbo en mbo scholen samen zijn gevestigd, biedt daarvoor een prachtige plek. In het hoge Noorden is er eveneens sprake van twee scholen op één locatie en is Leerlab Stadskanaal al wat langer actief. Ciska Plas (onderwijskundig adviseur en docent bij Stadskanaal Noorderpoort), Annette Kornelius (leerjaarcoördinator en docent bij Ubbo Emmius), Heleen Vlietland (vmbo-docent bij CSG Prins Maurits Middelharnis) en Edith van den Heuvel (mbo-docent bij Albeda Collega Middelharnis) gingen met elkaar in gesprek over de lessen en uitdagingen die ze tot nu toe zijn teggekomen in het werken vanuit deze twee afzonderlijke Leerlabs, die allebei werken onder één dak.

Edith van den Heuvel

Heleen Vlietland

Annette Kornelius

Ciska Plas

Ciska: “Een aantal jaren geleden was Stadskanaal Noorderpoort nog een vmbo en mbo school. Er is toen een splitsing geweest, waarbij de vo-locatie door Ubbo Emmius werd overgenomen maar wel in hetzelfde pand gevestigd bleef. Het voordeel van deze startsituatie is dat docenten elkaar al goed kennen. Er kwam vervolgens een opdracht om aan doorlopende leerroutes te werken en dat heeft drie jaar geleden geresulteerd in de start van de huidige samenwerking. We geven met elkaar meerdere leerroutes vorm. In ons Leerlab onderzoeken we specifiek of een modulair curriculum een basis kan zijn voor het ontwerpen van economische leerroutes.”

Heleen: “Vanuit ons Strategisch Beleidsplan kwam in 2021 de vraag hoe we tot een doorlopende leerroute richting het MBO konden komen. We raakten toen onder meer geïnspireerd door het modulaire werken in Stadskanaal. Tegelijkertijd speelde de verhuizing van ons vmbo naar de gloednieuwe Beroepscampus. Met die ontwikkeling en de beschikbaarheid van een subsidie voor de Leerlabs was het logisch om in 2022 in gesprek te gaan met het Albeda College, dat al gevestigd was in de Beroepscampus.”

Edith: “Onze samenwerking staat echt nog in de kinderschoenen. We zien al wel een aantal concrete mogelijkheden voor samenwerking. Daarbij starten we telkens klein en evalueren we hoe verder uit te bouwen. Op het Albeda zijn we dit jaar bijvoorbeeld begonnen met modulair onderwijs, genoeg mogelijkheden om dat ook in samenwerking met het vmbo verder te ontwikkelen!”

Klein beginnen dus, wat zijn nog andere sleutels voor een goede start?

Ciska: “Het belangrijkste voor mij is dat het idee voor samenwerking gedragen wordt, met collega’s die hier hart voor hebben. Ik heb ook wel eens projecten gezien waar docenten bij betrokken werden omdat ze nog wat taakuren over hadden. Dat werkt niet. Ik zoek echt collega’s die bevlogen zijn. Een andere belangrijke sleutel zijn de informele contactmomenten: gewoon eens koffie met elkaar drinken en van elkaar leren. Neem de tijd om elkaars taal en ideeën te leren kennen. Daar zit heel veel waarde in.”

Heleen: “Je triggert me wel met die eerste les Ciska. Ik ervaar zelf sterk de noodzaak tot samenwerken, van oud-leerlingen hoor je vaak dat ze lesstof op het mbo krijgen die ze allang hebben gehad. Dan wil je daar een betere aansluiting in vinden. Je bent bevlogen maar teamleden zien dat nut en die noodzaak helemaal (nog) niet. Hoe hebben jullie ervoor gezorgd dat iedereen meeging?”

Ciska: “Voor ons hielp het dat er vanuit de beide directies al een opdracht was neergelegd om doorlopende leerroutes te ontwikkelen. We hebben altijd ondersteuning van bovenaf gehad, zijn daarin goed gefaciliteerd. Dan zijn er nog steeds collega’s die vastlopen in hun eigen planning en de noodzaak

niet zien. Wij zijn toen gaan shoppen: welke collega's krijg je al wel mee? Die enthousiaste collega's waren aanjagers en zorgden voor een olievlek binnen de scholen. Wat we ook hebben geleerd: het is niet één keer het belang van samenwerken en een goede aansluiting benoemen en dan klaar. Je moet daar eigenlijk doorlopend aandacht aan besteden. Het is daarbij de toon die de muziek maakt."

Waar liepen jullie praktisch tegenaan bij het opstarten van de samenwerking?

Heleen: "Je moet elkaar echt opzoeken. Tijd kan een belemmerende factor zijn, die moet je heel bewust beschikbaar stellen. Je doet dit er niet even bij. Ik ben wel eens jaloers op projecten waarbij collega's meer tijd hebben om samen te werken. Die tijd hebben wij niet, dat zorgt er soms voor dat stappen langer duren".

Waar zijn jullie trots op binnen de Leerlabs?

Ciska: "Voor ons Leerlab is groeps grootte een lastige factor. We zijn een kleine school met veel verschillende leerrichtingen. We moeten het niet hebben van massa en omvang. Daarom hebben we ingestoken op maatwerk: per student hebben we een overzicht van examens die ze hebben gedaan of gaan doen. Aan de hand daarvan zien we waar de overlap in het aanbod zit. We kiezen niet voor een geïntegreerde route, we willen graag afsluiten met een diploma in het vmbo, dat vinden we belangrijk. Het is toch het allereerste diploma dat leerlingen kunnen behalen, we gunnen ze dat succesmoment. De student begint daarna wel met een nulmeting. Je hebt bijvoorbeeld een Vmbo

diploma E&O. Je werkt in een winkel en je beheerst een aantal vaardigheden. Wat heb je vervolgens nog te leren? Dat brengen we goed in kaart en stemmen we af, dat is echt maatwerk."

Heleen: "Wij zitten op een unieke locatie binnen de nieuwe Beroepscampus, met alleen al acht vmbo profielen. Daar kan je mooie verbindingen maken en samenwerken. En dan zijn er ook nog drie mbo opleidingen gevestigd binnen de Beroepscampus. We beschikken over een Skillslab, waar een zorginstelling haar personeel traint en waar leerlingen (Zorg & Welzijn) vmbo ook gebruik van kunnen maken. Daarnaast is er een Techlab waar ondernemers met leerlingen het huis van de toekomst bouwen. Ook is er de Beursvloer in het midden van de nieuwbouw, waar ondernemers presentaties en gastlessen kunnen geven. Ondernemers kunnen bij ons ook een kantoor huren in ruil voor een bijdrage aan het lesprogramma van één van de profielen of het bieden van stagemogelijkheden. Die omgeving biedt volop kansen voor ons Leerlab. We zijn net begonnen maar er zijn zoveel mogelijkheden om leerlingen en studenten aan elkaar te koppelen. Binnen projecten maar ook als het gaat over meelopen op stageplekken. Waar we verder trots op zijn: het organiseren van een gezamenlijke open dag met vmbo en mbo, waar we ook bedrijven voor uitnodigen."

Edith: Dat is een hele mooie ontwikkeling. Je bent daar niet je eigen schoolje aan het promoten maar presenteert vooral een gezamenlijk keuzepallet voor de leerling en de student. Dat is uiteindelijk toch wat je wilt, dat je niet meer concurreert maar samenwerkt in het belang van de leerling."

Nieuwsgierig?

Lees hier meer over het leerlab uit Stadskanaal.

Nieuwsgierig?

Lees hier meer over het leerlab uit Middelharnis.

Tegen welke praktische hindernissen lopen jullie aan bij het vormgeven van de leerroutes?

Ciska: "We hebben ontzettend vaak te maken met veranderingen. Met name in de onderwijsprogramma's, examens en keuzevakken. Je hebt dan telkens de blauwdruk bijna af en vervolgens moet je weer opnieuw beginnen. Daar heb je geen controle over, het is nooit af."

Heleen: "Herkenbaar. Wat ons nu al helpt is dat we onze werkwijze goed proberen vast te leggen. Met éénduidige hantering van terminologie. Wat er dan al bedacht is in kleine

stapjes, kan door anderen weer gebruikt worden. Ciska, is er bij jullie vooral beroepsgericht sprake van aansluiting en een vloeiende beweging of doen jullie dat ook op andere vakken?"

Ciska: "Bij ons is de aansluiting helaas alleen beroepsgericht. Dat gaat mij als docent rekenen wel aan het hart. We zien vaak nog hiaten ontstaan. Er is nog veel meer mogelijk maar dan moet er wel een omslag in denken plaatsvinden. Veel docenten richten zich nog volledig op begeleiding van de leerling richting de examens. Maar: is dat ook wat de leerling echt nodig heeft?"

Waar liggen nog kansen voor ontwikkeling?

Edith: "Vanuit ons modulair onderwijs zijn we in het mbo aan het examineren in portfolio's. Het zou gaaf zijn als daar in het vmbo al op wordt aangesloten. Dat vraagt om goede afstemming tussen docenten en het denken buiten bestaande kaders. Die twee zaken heb je sowieso nodig om goed samen te kunnen werken!"

Ciska: "Helemaal mee eens. Voor ons ligt er een mooie uitdaging in het onderzoeken of modulair werken kan bijdragen aan maatwerk. Daar gaan we verder mee aan de slag!"